

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

ARİF ALTIN BAŞVURUSU

Başvuru Numarası : 2014/2170
Karar Tarihi : 10/1/2018

Başkan : Burhan ÜSTÜN
Üyeler : Nuri NECİPOĞLU
Kadir ÖZKAYA
Rıdvan GÜLEÇ
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Raportör : Yücel ARSLAN
Başvurucu : Arif ALTIN
Vekili : Av. Cemil ÖZBİLGİN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, Yargıtay Cumhuriyet başsavcısına gönderilen elektronik postadaki (e-posta) sözlerden dolayı ceza verilmesi nedeniyle ifade özgürlüğünün ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 19/2/2014 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.
6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüşünü bildirmiştir.
7. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı süresinde beyanda bulunmuştur.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:
9. Başvurucu 18/3/2008 tarihinde saat 06.12'de o dönem görevde olan Yargıtay Cumhuriyet başsavcısına (mağdur) bir e-posta göndermiştir. Söz konusu e-postadaki ifadeler şöyledir:

“Sayın [Y.] ben vatandaş olarak ilk seçimde yine AKP'ye oy vereceğim, dolayısı ile benim hakkımda da vatandaşlıktan çıkarılma dava açar mısınız?”

Siz Abdullah Öcalan'ı bile asmaya cesaret edemeyen bir yargı sisteminin savcısı olarak ben ve benim gibi sıradan bir vatandaşın gözünde sıfır itibara sahipsiniz. Sizin savunduğunuz çalışmayan yargı sisteminiz çökmüş durumda. Dogmalarla yapılmış, kokuşmuş batının kanunları beni yönetmeye yetmez.

Benim aslım Doğu Uygarlığıdır. Ben Türk'lüm ve Müslüman'ım. Yüzüm, değerlerini İslam Kültüründen alan Doğu Uygarlığına dönmüştür. Yüzde yüz onaylamamakla beraber şeriat ile yönetilseydik, o sistem bile tereddüt etmeden Öcalan'ı asardı. Senin kanunların bile şeriat kadar güçlü değil.

Atatürk ilkelerine gelince;bugünümüzü ona borçluyuz. Çok değerli bir asker. Hz. Muhammed'in neferi. Ancaaaak, bütün ilkeleri yeniden tanımlanmalı. Her söylediği çağa uygun değil.

Benim gibi düşünen vatandaşların oranını merak ediyorsanız, sokağa çıkınız, vatandaşa konuşuz. Siz konuşmazsanız, bir gün emekli olduğunuzda, dokunulmazlığınız kalktığında, onlar sizi bulup, sizinle konuşurlar. Kolay gelsin."

10. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, başvuru hakkında soruşturma başlatmış ve kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret suçunu işlediği iddiasıyla Ankara 2. Sulh Ceza Mahkemesinde kamu davası açmıştır.

11. Mahkeme, kamu görevlisine karşı görevinden dolayı hakaret suçundan başvurusunun 12.000 TL adli para cezası ile cezalandırılmasına karar vermiştir. Kararda ayrıca, başvuru hakkında yeniden suç işlemeyeceği kanaati oluşmadığından hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmesine gerek olmadığı da ifade edilmiştir.

12. Ankara 2. Sulh Ceza Mahkemesinin kararının gerekçesinde; başvurusunun gönderdiği e-postada " ...siz Abdullah Öcalan'ı asmaya cesaret edemeyen bir yargı sisteminin savcısı olarak ben ve benim gibi sıradan bir vatandaşın gözünde sıfır itibara sahipsiniz ..." gibi ifadeler kullanarak kamu görevlisine hakarete bulunduğu, düşünce açıklama özgürlüğünün dışına çıkarak Yargıtay Cumhuriyet başsavcısı sıfatıyla görev yapan A.Y.nin itibarsız bir kişi olduğunu belirttiği hususlarına yer vermiştir.

13. Temyiz üzerine Yargıtay 21/10/2013 tarihli ilamı ile ilk derece mahkemesinin kararını onamıştır.

14. Başvurucu; onama kararının kendisine tebliğ edilmediğini, kararın kesinleştiğini ödeme emrinden öğrendiğini belirtmiştir. Ödeme emri, muhtara teslim edilmek suretiyle 31/1/2014 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir.

15. Başvurusunun sunduğu belgelerden ve Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) üzerinden yapılan inceleme neticesinde adli para cezasının başvuru tarafından ödenmiş olduğu anlaşılmıştır.

16. Başvurucu 19/2/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

17. 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "Hakaret" kenar başlıklı 125. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır...

(2) Fiilin, mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletiyle işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkrada belirtilen cezaya hükmolunur.

(3) Hakaret suçunun;

a) Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı, ...

İşlenmesi hâlinde, cezanın alt sınırı bir yıldan az olamaz."

B. Uluslararası Hukuk

18. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), kamuya mal olmuş kişilerin şöhret ve itibarı ile ifade özgürlüğünün çatışması hâlinde 10. maddenin (2) numaralı fıkrasında yer alan "*başkalarının... haklarının korunması*" ifadesine müracaat etmektedir. AİHM Büyük Dairesi 7/2/2012 tarihinde verdiği iki kararda - *Von Hannover/Almanya* (No. 2), B. No: 40660/08 ve 60641/08, 7/2/2012 ve *Axel Springer AG/Almanya*, B. No: 39954/08, 7/2/2012- ifade hürriyeti ve özel hayata saygı hakkının dengelenmesinde kullanılan ilkeleri sistematik olarak açıklamış ve uygulamıştır. Bunlar ifade özgürlüğüne konu açıklamanın kamu yararına ilişkin bir tartışmaya sağladığı katkı (*Von Hannover/Almanya* (2), § 109), ilgili kişinin tanınırlığı, toplumdaki rolü ve işlevi ile yazıya konu olan faaliyetin niteliği, haber veya makalenin konusu (*Von Hannover/Almanya* (2), § 110; *Von Hannover/Almanya*, B. No: 59320/00, 24/09/2004, §§ 63-66; kamu tarafından tanınan kişiler için korumanın daha esnek olacağına ilişkin bir karar için bkz. *Minelli/İsviçre* (k.k.), B. No: 14991/02, 14/6/2005), ilgili kişinin daha önceki davranışları (*Von Hannover/Almanya* (2), § 111), yayının içeriği, şekli ve etkileri (*Von Hannover/Almanya* (2), § 112), bilgilerin elde edilme koşulları ve gerçekliği (*Axel Springer AG/Almanya*, § 93; *Von Hannover/Almanya* (2), § 113) ve uygulanan yaptırımın niteliğidir (*Axel Springer AG/Almanya*, § 95).

19. İfade özgürlüğü ile başkalarının şöhret ve itibarlarının korunmasının çatışması hâlinde eğer şöhreti söz konusu olan kişi kamu görevlisi ise dengeleme sırasında bu kişinin üstlendiği kamu görevi de gözönüne alınmalıdır. Bununla birlikte kamu görevlilerinin siyasetçilerde olduğu gibi her türlü söylemlerini yakın denetime açtıkları da söylenemez. Kamu görevlilerinin görevlerini hakkıyla yerine getirebilmeleri için kamu güvenine sahip olmaları gerekir ki bu da ancak onları asılsız suçlamalara karşı korumakla sağlanabilir (*Lesnik/Slovakya*, B. No: 35640/97, 11/6/2003, § 53; *Raichinov/Bulgaristan*, B. No: 47579/99, 20/4/2006, § 48).

20. AİHM'e göre, kamu görevlilerinin görevlerini yerine getirirken performanslarını etkilemeyi ve kamuoyunun bu kişilere olan güvenine zarar vermeyi amaçlayan aşağılayıcı ve hakaret içerikli saldırılara karşı korunmaları zorunludur (*Busuioc/Moldova*, B. No: 61513/00, 21/12/2004, § 64). Bununla birlikte AİHM, kendilerine idari yetkiler verilmiş kamu görevlilerine de kamusal konum doktrininin uygulanmasını uygun görmüş; belirli yetkileri kullanan kamu görevlilerinin söz ve eylemlerine getirilen eleştirilere daha fazla hoşgörü göstermeleri gerektiğini belirtmiştir (*Steur/Hollanda*, B. No: 39657/98, 28/10/2003, § 40).

21. AİHM, bir kararında yargının toplumdaki rolüne dikkat çekmiş; hukuk devletinde adaletin teminatı olan yargının görevini en iyi şekilde yapmak için kamunun

güveninden yararlanması gerektiğini, dolayısıyla temelsiz ve zararlı saldırılara karşı korunmasının temininin gerektiğini belirtmiştir. Özellikle bu teminat, eleştirilen hâkimlerin kendilerini cevap vermekten alıkoyan ketum olma yükümlülüğüne bağlı oldukları gerçeği gözönünde bulundurulduğunda daha da gereklidir (*Prager ve Oberschlick/Avusturya*, B. No: 15974/90, 26/4/1995, § 34).

22. Savcılar da yargı temsilcisi olarak adalet sisteminin düzgün işlemesi için görev yapan kamu görevlilerinden olup diğer kamu görevlileri gibi kamunun güvenine sahip olmalıdırlar. Bu sebeple adalet sisteminde görev alan savcılarla birlikte hâkimleri ve diğer yargı çalışanlarını asılsız suçlamalardan korumak devletin görevlerindedir (Benzer bir karar için bkz. *Saday/Türkiye*, B. No: 32458/96, 30/3/2006, § 33; adaletin yönetilmesini eleştiren avukata verilen disiplin cezası niteliğindeki para cezası ile suçlamanın üslubu dikkate alınarak adil bir dengenin kurulduğuna ilişkin karar için bkz. *Schöpfer/İsviçre*, B. No: 56/1997/840/1046, 20/5/1998, §§ 29, 33; hâkim veya savcı gibi kişilere yönelik ifadelerin açıkça küçük düşürücü ve hakaret içerikli olması hâlinde değerlendirmenin kullanılan ifadelerin doğruluğunun kanıtlanıp kanıtlanamamasına göre yapılacağına dair karar için bkz. *Perna/İtalya*, B. No: 48898/99, 6/5/2003, §§ 13, 47; mahkeme başkanına yazılan mektuptaki ifadelerin aşağılayıcı olarak kabul edilmesine rağmen verilen cezanın orantısız bulunmasına dair karar için bkz. *Skalka/Polonya*, B. No: 43425/98, 27/5/2003, §§ 41, 42).

V. İNCELEME VE GEREKÇE

23. Mahkemenin 10/1/2018 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

24. Başvurucu; o dönem görevde olan Yargıtay Cumhuriyet başsavcısına gönderdiği e-postada kullandığı "*Sifir itibara sahipsiniz.*" ifadesinin hakaret olarak kabul edilemeyeceğini, hakaret kastı bulunmadığını, bu şekilde düşüncesini belirtmesinin ifade özgürlüğü kapsamında kaldığını ileri sürmüştür. Başvurucu, ilk derece mahkemesi kararında belirtilen "*itibarsız*" kelimesini kullanmadığını, mahkemenin genişletici yorum yaptığını, Yargıtay Cumhuriyet başsavcısına "*sayın*" kelimesini kullanarak hitap ettiğini ve hitabında saygı göstermesinin kanıtı olarak ikinci çoğul şahıs eki kullandığını belirtmiştir.

25. Başvurucuya göre e-postada yer alan ve suça konu ifadeleri, güncelliğini koruyan ve toplumu ilgilendiren bir konuda düşünce ve eleştiri içermekte olup ağır tenkit niteliğinde olan sözleri düşüncüyü açıklama özgürlüğü kapsamında kalmaktadır. Ayrıca başvurucu; ifade özgürlüğü kapsamındaki bu sözleri nedeniyle cezalandırılmasının muhatabın salt yargı mensubu olması nedeniyle ceza verilmesi sonucunu doğuracağını, bunun da demokratik toplumda gereklilik ve ölçülülük ilkesine aykırılık teşkil edeceğini ve bu suretle ifade özgürlüğünün ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

26. Bakanlık görüşünde, Anayasa'nın 17. maddesinde düzenlenen bireyin şeref ve itibarının korunması hakkı ile 26. maddesinde düzenlenen ifade özgürlüğü arasında demokratik toplumun gerekleri dikkate alınarak adil bir denge kurulması gerektiği belirtilmiştir. Bakanlık görüşünde ayrıca Anayasa Mahkemesi ile AİHM içtihatlarından örnekler verilerek yapılacak değerlendirmede başvurucunun kullandığı sözlerin eleştiri sınırlarını aşip aşmadığı, gerçekten muhatabı küçük düşürme ve aşağılama kastının bulunup bulunmadığı, muhatabın tanınmışlık düzeyi ve 2010 yılı

itibarıyla verilen 12.000 TL adli para cezasının sarf edilen sözlerle orantılı olup olmadığının belirtilen kararlarda yer alan ilkelerle birlikte gözönüne alınması gerektiği ifade edilmiştir.

27. Başvurunun esası hakkındaki Bakanlık görüşüne karşı başvuru, başvuru dilekçesindeki beyanlarını tekrar etmiştir.

B. Değerlendirme

28. İddianın değerlendirilmesinde dayanak alınacak Anayasa'nın 26. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmi makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar...

Bu hürriyetlerin kullanılması,... başkalarının şöhret veya haklarının,... korunması ... amaçlarıyla sınırlanabilir...

Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunla düzenlenir.”

29. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (Tahir Canan, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvuru, ifade özgürlüğünün ihlal edildiği iddiası dışında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmesi, alt sınırdan uzaklaşarak mahkûmiyete hükmedilmesi ve indirim nedenlerinin uygulanmaması nedenleriyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini de ileri sürmüştür. Başvurucunun iddialarının özü, e-postadaki ifadeleri nedeniyle cezalandırılmasına ilişkindir. Bu nedenle söz konusu iddialarının ifade özgürlüğü kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

30. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

a. Müdahalenin Varlığı

31. Başvuru hakkında o dönem görevde olan Yargıtay Cumhuriyet başsavcısına gönderdiği e-postada kullandığı ifadeler nedeniyle 12.000 TL adli para cezasına hükmedilmiştir. Söz konusu Mahkeme kararı ile başvurunun ifade özgürlüğüne yönelik bir müdahale yapılmıştır.

b. Müdahalenin İhlal Oluşturup Oluşturmadığı

32. Yukarıda anılan müdahale, Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen koşulları yerine getirmediği müddetçe Anayasa'nın 26. maddesinin ihlalini teşkil edecektir. Anayasa'nın 13. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“Temel hak ve hürriyetler, ... yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, ... demokratik toplum düzeninin ... gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.”

33. Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen ve somut başvuruya uygun düşen, kanun tarafından öngörülme, Anayasa'nın 26. maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen haklı sebeplerden bir veya daha fazlasına dayanma, demokratik toplum düzeninin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olmama koşullarına uygun olup olmadığının belirlenmesi gerekir.

i. Kanunilik

34. 5237 sayılı Kanun'un 125. maddesinin "kanunla sınırlama" ölçütünü karşıladığı sonucuna varılmıştır.

ii. Meşru Amaç

35. Başvurucunun adli para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin kararın "başkalarının şöhret veya haklarının korunması"na yönelik önlemlerin bir parçası olduğu ve meşru bir amaç taşıdığı sonucuna varılmıştır.

iii. Demokratik Toplum Düzeninin Gereklerine Uygunluk ve Ölçülülük

(1) Genel İlkeler

36. Anayasa Mahkemesi, Anayasa'nın 26. maddesinde yer alan ifade özgürlüğünün demokratik bir toplumun zorunlu temellerinden olduğunu, toplumun ilerlemesi ve her bireyin gelişmesi için gerekli temel şartlardan birini oluşturduğunu daha önce pek çok kez ifade etmiştir (*Mehmet Ali Aydın* [GK], B. No: 2013/9343, 4/6/2015, § 69; *Ergün Poyraz (2)*[GK], B. No: 2013/8503, 27/10/2015, §§ 33, 34; *Bekir Coşkun* [GK], B. No: 2014/12151, 4/6/2015, §§ 34-36; *Kemal Kılıçdaroğlu*, B. No: 2014/1577, 25/10/2017, §§ 50-52).

37. Yine Anayasa'nın 26. maddesinin birinci fıkrası, ifade özgürlüğüne içerik bakımından bir sınırlama getirmemiştir. İfade özgürlüğü siyasi, sanatsal, akademik veya ticari düşünce ve kanaat açıklamaları gibi her türlü ifadeyi kapsamına almaktadır (*Ergün Poyraz (2)*, § 37; *Önder Balıkcı*, B. No: 2014/6009, 15/2/2017, § 40; *Kemal Kılıçdaroğlu*, § 52). Bu itibarla sade bir vatandaşın e-posta ile kanaatini ifade etmesi de dâhil her türlü ifade, başkaları açısından "değersiz" veya "yararsız" görülse bile kişilerin subjektif değerlendirmelerinden bağımsız olarak ifade özgürlüğünün korumasındadır.

38. Anayasa'nın 26. maddesinin ikinci fıkrasına göre ifade özgürlüğü, başkalarının şöhret ve haklarının korunması amacıyla sınırlanabilir. Bununla birlikte sınırlamanın ifade özgürlüğünün ihlaline yol açmaması için "demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun" ve "ölçülü" olması gerekir (*Bekir Coşkun*, §§ 51, 53-54; *Mehmet Ali Aydın*, §§ 68, 70-72; *Tansel Çölaşan*, B. No: 2014/6128, 7/7/2015, §§ 51, 54, 55; *Kemal Kılıçdaroğlu*, §§ 50, 51). Diğer taraftan devlet, bireyin şeref ve itibarına keyfi olarak müdahale etmemek ve üçüncü kişilerin saldırılarını önlemekle yükümlüdür (*Nilgün Halloran*, B. No: 2012/1184, 16/7/2014, § 41; *Adnan Oktar (3)*, B. No: 2013/1123, 2/10/2013, § 33; *Bekir Coşkun*, § 45; *Kemal Kılıçdaroğlu*, § 54).

39. Buna ilave olarak Anayasa Mahkemesi siyasetçilerin, kamuoyunca tanınan kişilerin ve kamusal yetki kullanan görevlilerin gördükleri işlev nedeniyle daha fazla eleştiriye katlanmak durumunda olduklarını ve bunlara yönelik eleştirinin sınırlarının çok daha geniş olduğunu her zaman vurgulamıştır (Siyasetçilerle ilgili olarak bkz. *Ergün Poyraz (2)*, § 58 ve *Kemal Kılıçdaroğlu*, § 61; kamusal yetki kullanan görevlilerle ilgili olarak bkz. *Nilgün Halloran*, § 45; tanınan bir Cumhuriyet başsavcısı

ile ilgili olarak bkz. *İlhan Cihaner (2)*, B. No: 2013/5574, 30/6/2014, § 82; tanınan ve siyasete hazırlanan bir kamu görevlisi ile ilgili olarak bkz. *Önder Balıkcı*, § 42).

40. Anayasa Mahkemesi benzer başvurularda, başvurunun cezalandırılmasına ilişkin derece mahkemelerinin kararlarında başvurunun ifade özgürlüğü ile başkalarının şöhret veya haklarının korunması arasında adil bir dengeyi gözetilip gözetilmediğini değerlendirir. Bu, soyut bir değerlendirme olmayıp Anayasa Mahkemesi başvurunun kullandığı ifadelerin türünün kamusal tartışmalara katkı sunma kapasitesinin, ifadelere yönelik kısıtlamaların niteliğinin ve kapsamının, ifadelerin kimin tarafından dile getirildiğinin, kime yöneldiğinin ve kamuoyu ile diğer kişilerin kullanılan ifadeler karşısında sahip oldukları hakların ağırlığının gerektiği gibi değerlendirilip değerlendirilmediğine bakar. Bunun için Anayasa Mahkemesi, başvuru tarafından yapılan düşünce açıklamalarının tamamının söylendiği bağlamdan kopartılmaksızın olayın bütünselliği içinde değerlendirilip değerlendirilmediğini, başvuru konusu olan müdahalenin “gözetilen meşru amaçla orantılı” olup olmadığını ve bunu haklı göstermek için ulusal makamlar tarafından ortaya konan gerekçelerin “ilgili ve yeterli” görünüp görünmediğini inceleyecektir (*Nilgün Halloran*, §§ 27, 41, 52; *Ergün Poyraz (2)*, § 56; *Kemal Kılıçdaroğlu*, §§ 56-58).

(2) İlkelerin Olaya Uygulanması

41. Somut başvuruda çatışan hakların dengelenmesinde öncelikle ifade özgürlüğünü kullanan başvuru ile şeref ve itibarı saygı hakkı korunması gereken mağdurun kimlikleri ve konuları, ikinci olarak da ifadelerin içeriği, ne şekilde ve hangi bağlamda ifade edildiği dikkate alınmalıdır.

42. Başvuruya konu e-postayı gönderen başvuru sade bir vatandaş. Başvurucunun da herkes gibi görüşlerini dile getirirken Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünden yararlanacağı konusunda şüphe bulunmamaktadır. Demokratik bir toplumda bireylere, yargı sistemi ve ona dâhil olan kamu görevlilerini eleştirme ve onlar hakkında yorum yapma hakkı tanınmıştır. Ancak bu eleştirilerin kişilerin şeref ve itibarlarının korunmasını isteme haklarını ihlal eder boyuta ulaşmaması gerekir (*İlhan Cihaner (2)*, § 84).

43. Eldeki başvuruda mağdur, o dönem görevde bulunan ve yargı erkinin en önemli temsilcilerinden birisi olan Yargıtay Cumhuriyet başsavcısıdır. Cumhuriyet savcılarını, hukuk devletinde adaletin teminatı olan yargının temsilcileri olarak adalet sisteminin düzgün işlemesi için görev yapan kamu görevlileridir. Savcılar da diğer kamu görevlileri gibi kamunun güvenine sahip olmalıdırlar. Bu sebeple savcılarla birlikte hâkimleri ve diğer yargı çalışanlarını asılsız suçlamalardan korumak devletin görevlerindedir. Ayrıca yargı mensuplarının eleştirilere karşılık vermek bakımından imkâna sahip olmamaları da özellikle dikkate alınmalıdır (bkz. § 21).

44. Somut olayda mağdur, hem yürüttüğü görevi itibarıyla hem de görevinin e-posta içeriğindeki ifadelerin bağlamıyla doğrudan ilişkili olması nedeniyle kamuoyunun ilgisini çeken bir konuda tanınmış bir kişidir. Bu nedenle sade vatandaşlara nazaran eleştirilere daha hoşgörülü olmak durumundadır. Zira somut olayda olduğu gibi ifadelerin dayandığı eleştiri konusu olgular, yargıda önemli konularda bulunan görevlileri kamuoyunda bilinir hâle getirmekte; siyasetçiler kadar olmasa da eleştiriye daha fazla tahammül etmelerini gerektirmektedir (bkz. §§ 20, 39).

45. Müdahalenin demokratik toplumda gerekliliği konusunda bu başvurudaki diğer kriterler ise ifadelerin içeriği, iletilme şekli ve bağlamıdır. Başvurucu

tarafından dile getirilen ifadeler mağdura e-posta olarak iletilmiştir. Bu çerçevede ifadelerin muhatabına doğrudan gönderilmesi, sadece muhatap tarafından okunabilmesi ve aleniyet kazanmamış olması önemlidir. Dolayısıyla söz konusu ifadelerin kamu görevlisinin görevini ifa ettiği sırada -örneğin yargı faaliyetleri sırasında adaletin düzgün işleyişini etkileyecek surette- ortaya konulmamış olduğu, sadece e-postayla sınırlı olarak ifade edildiği ve herhangi bir yerde yayımlanmadığı da dikkate alınmalıdır.

46. Bu noktada şu husus özellikle belirtilmelidir: Kişiler kamu ile ilgili dilek ve şikâyetlerini dile getirebilmek için Türkiye Büyük Millet Meclisine ve idari makamlara dilekçe hakkı kapsamında başvuru yapabilmektedirler. Bu kapsamda elektronik olarak başvuru yapılabilen -olay tarihinde mevcut olan- BİMER (Başbakanlık İletişim Merkezi) ve -2016 yılından itibaren- CİMER (Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi) gibi resmî platformlar mevcuttur. Söz konusu platformlar, kişiler ile devlet arasındaki iletişim kanallarını açık tutarak müracaatların her zaman ve her yerden yapılabilmesini mümkün kılmaktadır. Bahsedilen platformlar üzerinden idareye somut başvurudakine benzer talepler de dâhil birçok konuda başvuru ve talep iletilmektedir. Başvurucunun ise bu gibi platformlar aracılığıyla da ifade edebileceği hususları ve devlete yöneltmek istediği şikâyetini e-posta ile yüksek yargı temsilcisine iletmeyi tercih ettiği, eleştiri ve şikâyetini bu şekilde dile getirdiği görülmektedir.

47. E-posta içeriğine bakıldığında ise ifadelerin Abdullah Öcalan'ın idam edilmemesi olgusuna dayanan değer yargılarından oluştuğu görülmektedir. Abdullah Öcalan PKK terör örgütünün kurucularından biri ve yöneticisi olup aynı zamanda Türkiye'nin bir kısmında görülen vahim nitelikli şiddet ve terör olaylarının, can ve mal kayıplarının meydana gelmesinde temel aktörlerdendir. Ülkemiz uzun yıllardır adı geçen terör örgütü ile mücadele etmektedir. Dolayısıyla başvuru, devletten beklentisini e-postadaki ifadeleri ile devletin üç erkenden biri olan yargıya ve onun üst düzey temsilcilerinden birine yöneltmiş ve Abdullah Öcalan'a verilen cezanın yetersiz olduğuna ilişkin kanaatini ifade etmiştir. Başvurucunun mahkûmiyet kararına esas ifadeleri, terör örgütü lideri Abdullah Öcalan hakkında verilen hükümlerle ilgili ve idam edilmesi gerektiğine ilişkin toplumda tartışılabilen hususlara dayanmaktadır. İfadeler, mağdurun şahsından ziyade bir anlamda devletin temsil edildiği konumuna yöneltmiştir. Söz konusu ifadeler bağlamı ile birlikte bir bütün olarak değerlendirildiğinde bu ifadelerin eleştirel nitelikte olduğu görülmektedir.

48. Anayasa Mahkemesi, bireysel başvuru incelemesinde bireylerin anayasal hakları ihlal edilmediği sürece derece mahkemelerinin dava konusu olguları değerlendirmesine ve hukuku yorumlamasına müdahalede bulunmaz. Ancak somut olayda ilk derece mahkemesi, başvurucağının "...sıfır itibara sahiptir..." sözlerini Yargıtay Cumhuriyet başsavcısının itibarsız bir kişi olduğunu belirttiği şekilde yorumlamıştır. Söz konusu ifadeleri bağlamı içinde ele almak yerine yazının yukarıda zikredilen kısmını esas alarak değerlendirmiştir. Dolayısıyla ilk derece mahkemesinin başvurucağı tarafından gönderilen e-postadaki ifadeleri yazıldığı bağlamdan kopartmaksızın olayın bütünselliği içinde değerlendirdiği söylenemez. Yine Mahkemenin gerekçesinde mağdurun yargıdaki rolünü, konumunu ve tanınırlık düzeyini de gözönünde bulundurmadığı görülmektedir.

49. Sonuç olarak ilk derece mahkemesinin kararından başvurucağının ifade özgürlüğü ile mağdurun şeref ve itibarına saygı hakkı arasında denge kurmaya yönelik bir değerlendirme yapılmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle Mahkemenin gerekçesi başvurucağının ifade özgürlüğüne yapılan müdahale için ilgili ve yeterli sayılamaz.

Dolayısıyla söz konusu müdahalenin demokratik toplumda gerekli ve ölçülü olmadığı sonucuna varılmıştır.

50. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

3. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

51. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları şöyledir:

“(1) Esas inceleme sonunda, başvurunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir...”

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir.”

52. Başvurucu, ihlalin tespiti ile ilk derece mahkemesi kararının kesinleşmiş olması nedeniyle adli para cezasının başvuru tarihi itibarıyla ödenmeyen kısmının infazının durdurulması talebinde bulunmuş olup tazminat talep etmemiştir.

53. Başvurucunun ifade özgürlüğünün ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

54. İfade özgürlüğünün ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunduğundan kararın bir örneğinin yeniden yargılama yapılmak üzere mahkûmiyet kararını veren (kapatılan) Ankara 2. Sulh Ceza Mahkemesinin ilgili dosyasının devredildiği mahkemeye gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

55. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.980 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.186.10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. İfade özgürlüğünün ihlal edildiğine ilişkin iddianın **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,**

B. Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün **İHLAL EDİLDİĞİNE,**

C. Kararın bir örneğinin ifade özgürlüğünün ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere mahkûmiyet kararını veren Ankara (Kapatılan) 2. Sulh Ceza Mahkemesine (E.2009/1066 ve K.2010/81) **GÖNDERİLMESİNE,**

D. 206,10 TL harç ve 1.980 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.186.10 TL yargılama giderinin **BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,**

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvuru Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 10/1/2018 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Burhan ÜSTÜN

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ